

Nr 232.

Av herr **Gustavson, John**, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder.

Under sjätte huvudtiteln begär Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition 500,000 kronor att användas såsom *bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder*. Beloppet skall utgå av automobilskattemedel.

Hittills har all skatt från motorbåtar, såsom framhålles i propositionen, tillförts automobilskattemedlen och använts till vägar, undantagandes $\frac{1}{3}$ % av den beräknade skatten av motorbåtar dock högst 90,000 kronor, som av lantbruksstyrelsen användas för fiskerinäringens främjande.

Sveriges motorbåtsunion har emellertid på anförda grunder hos Kungl. Maj:t begärt att av automobilskattemedel skäligen belopp, motsvarande motorbåtstrafikens andel i bensinskattemedlen, måtte komma till användning för ändamål, som tjäna denna trafik. Såsom skäl för den föreslagna anordningen framhålles, att motorbåtstrafiken icke längre kunde anses lyxbetonad utan i lika mån som automobiltrafiken tjänade nyttighetsändamål. Motorerna ha så förbättrats, att motorbåtarna blivit ett av de mest använda trafik- och transportmedlen på sjön.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen tillstyrker i stort sett förevarande framställning och föreslår att sådana ändringar i gällande bestämmelser rörande fördelning av influten bensinskatt, att den del av ifrågavarande skatt, som kan beräknas härröra från motorbåtsdrift, må enligt Kungl. Maj:ts bestämmande användas till ändamål, *som kunna tillgodose motorbåtstrafikens och den mindre sjöfartens behov*.

Statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet anser sig icke beredd att i frågans nuvarande läge taga slutlig principiell ståndpunkt till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens hemställan, innan en utredning om motorbåtstrafikens andel i bensinskattemedlen och vad därmed sammanhänger kunnat slutföras. Däremot anser sig departementschefen kunna ansluta sig till styrelsens förslag, att någon del av automobilskattemedlen redan nu disponeras för ändamål, *som tjäna den mindre sjöfartens intressen*.

Sådana ändamål anser departementschefen vara mindre hamnar och bryggor samt i lämplig utsträckning smärre farleder. Departementschefen erinrar härvid om att det utefter våra kuster ofta är fiskehamnar, som tjäna till förlägnings- och angränsningsplatser för den mindre motorbåtstrafiken, vadan anslaget bör komma till användning även vid *byggande och förbättring av dylika hamnar*.

Av den för varje år inflytande bensinskatten, beräknad till 800,000—900,000 kronor, anser departementschefen 500,000 kronor vara ett lämpligt avvägt be-

lopp för ifrågavarande ändamål, varvid hänsyn även tagits till att återbäring med visst belopp sker till det yrkesmässiga fisket.

Mot departementschefens principiella inställning till en förändring med avseende på grunderna för användning av skatt härrörande från motorbåtar är ingenting att invända. Påtagligt är att starka skäl tala för en ändring i här avsett fall. Såväl fiskarna genom sina organisationer som skärgårdsbefolkningen i allmänhet ha till statsmakterna vid flerfaldiga tillfällen framfört önskemål i syfte att förenämnda bensinskatt skulle komma sådana ändamål till godo, som på ett eller annat sätt beröras av motortrafiken.

Sålunda har framhållits från förberörda befolkningsgrupper, att den i stark utveckling varande motorbåtstrafiken medfört, att fisket därigenom försämrats avsevärt. Särskilt i närheten av städer och industrisamhällen, där motorbåtsägarnas antal är särskilt stort, är denna försämring så märkbar, att endast kraftigt verkande åtgärder, i syfte att på konstlad väg trygga fiskbeståndet i fortsättningen, ansetts nödvändiga att vidtaga. Numera torde det även vara fullt klarlagt, att utan rationellt driven fiskodling kan fisket icke för framtiden drivas i samma omfattning som hittills. Med hänsyn till att fisket ger levebröd åt ett betydande antal yrkesfiskare, ävensom utövas såsom binäring av ett ännu större antal jordbrukare med i allmänhet små jordbruk, som aldrig beräknats kunna ge sina ägare full försörjning, är det tydligt att motorbåtstrafikens snabba utveckling även medför konsekvenser, som måste beaktas av statsmakterna.

Orsakerna till fiskbeståndets försämring genom den tilltagande motorbåtstrafiken tillskrivas två samverkande omständigheter. Dels förorsakar den livliga motorbåtstrafiken — vilken ej, som fallet är med ångbåtstrafiken, håller sig efter de allmänna farlederna — att fiskens lekplatser i skyddade vikar och sund numera icke fredas såsom nödvändigt är. Denna motorbåtstrafik pågår numera icke heller enbart i närheten av städer eller industrisamhällen. Genom förbättrade motorer utsträckas motorbåtsfärderna allt längre ut till de yttre skärgårdsområdena med påföljd, att fiskbeståndet även där blir utsatt för allvarlig fara.

Departementschefen framhåller såsom skäl för sitt förslag om ändrade grunder för bensinskattens användning, att motorbåten, liksom automobilen på land, undergått utvecklingen från lyxföremål till ett nödvändigt trafik- och transportmedel på sjön. I varje fall, framhåller departementschefen, torde man kunna hävda, att så stor del av motorbåtstrafiken tjänar sådana ändamål, att kravet på ett upphävande av förberörda oegentlighet i beskattningen av motorbåtarna icke längre skäligen kan avvisas.

Utan att vilja underkänna departementschefens i här avsett fall uttalade mening bör dock den invändningen göras att i de fall motorbåtstrafikens nöjes- och lyxbetonade karaktär numera är en annan, gäller denna förändring fiskare- och skärgårdsbefolkningen, för vilken motorbåten som trafikmedel på sjön motsvaras av automobilen på land. Däremot torde motorbåten som trafikmedel för städernas och industriens folk alltjämt ha kvar sin om icke precis lyx- så dock nöjesbetonade karaktär. Vidare bör i detta sammanhang

erinras om, att i den mån motorbåten som transportmedel på sjön motsvarar lastbilen på land, användes icke bensin som motorbränsle utan råolja eller fotogen. Visserligen använder en del motorbåtar i passagerartrafik bensin till motorbränsle, men varken dessa eller fiskare- och skärgårdsbefolkningen i allmänhet, för vilka motorbåten utgör ett nödvändigt transportmedel, kunna vinna några nämnvärda fördelar av de åtgärder departementschefen föreslår. En direkt och verklig hjälp för den bofasta skärgårdsbefolkningen vore att bensinen för deras behov undandrogen beskattning, men då av skattetekniska och andra skäl så icke anses kunna ske, bör inkomsten av bensinskatten i största möjliga omfattning användas till ändamål som kunna komma denna befolkning till gagn och särskilt till sådana ändamål som kunna bidra till att neutralisera olägenheterna av den nöjesbetonade motorbåtstrafiken.

Med anledning av vad sålunda anförts får undertecknad härmed hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att av det belopp å 500,000 kronor, som i statsverkspropositionen är upptaget såsom bidrag till byggande och underhåll av mindre hamnar och farleder, 200,000 kronor beviljas till fiskodling i rikets insjöar och vid dess kuster.

Stockholm den 23 januari 1935.

John Gustavson.

